

1946

HLAVNÍ KAPITANÁT VODNÍCH SKAUTŮ

Kapitánská pošta

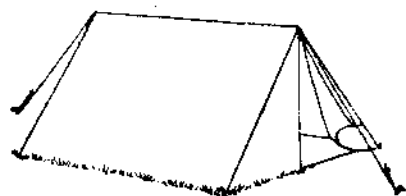
Ročník: **2**

Číslo: **2**

Technicky dokonalou
výzbroj dodá

Skauting

Praha II., Vodičkova ul. 30

Telefon 374-23 • Pošt. spoř. 51.111

**SPORT
RATH
PRAHA
Příkopy 23
Tel. 222-26**

Průkopník vodáckého sportu

*Vím co mládež potřebuje
a starám se o dovoz hodnotného zboží*

Vlastní vzorné sportoviště, Rathův ranč, Luka Medník
V chatě připraveno vše pro opravu ka-
jaků, kanoí, rezervní pádla, šňůry a t. d.
Místo pro stany, stanice kanoistů na Sázavě

*Dřevořezby a totemy
zhotovují na objednávku*

Sleduj výklady - vždy něco nového!

KAPITÁNSKÁ POŠTA

Časopis pro teorii a praxi skautského vodáctví.

V Praze 15. října 1946.

II. ročník - číslo 2.

DOPIS REDAKCI.

Vážený pane redaktore, jsem milovník skautského hnutí. Jest v tom cosi romantického a pro naši mládež hodně zajímavého. Můj synovec jest taky ve skautu a můj syn také po tom touží státi se skautem, ale je ještě malý a pak po tom, co jsem viděl u Vašeho člana se rozmyslím Vám ho svěřit. Představte si, pane redaktore, mladého vodního junáka v honosné uniformě á la "Göring". Světle šedé kalhoty, modré námořnické sako, s třemi žlutými prýmký na každém rameni a se dvěma stříbrnými šňůrkami, jedna od ramene k podpaží a druhá volně visící od klopy prsní kapsy dolů; asi na pištalu. Na pravé straně junácký odznak na levé prýmek s nápisem; dvacetý oddíl vodních skautů Praha XVI., černé lakové boty a vrchol všeho námořnickou šepicí t.zv. důstojnickou, za kterou by se nestyděl ani nacistický generál "Dönitz". Tento junák nastoupil do elektrické dráhy č.9 ve stanici pod Kotlářkou a řeknu Vám, že vzbudil pravý rozruch ve vlaku, kde nebylo o narážky nouzei "Generál do" nob: "To už je maškarní" a pod. Pane redaktore, jsem zaměstnanec El. podniků, řidič a průvodčí, tudíž uznáte, že přes mé oči přejde mnoho poznatků. Jak krásný byl stejnokroj našeho junáka, které zdobilo zdraví a krásu života. Vím, že chceme z našich chlapců vychovat zdravé a odvážné hochy a proto se mi nelíbí, když některý z nich svým ústrojem ukazuje, že je z tak zvaných "Lepších vrstev". Myslím, že takového chlapci lépe sluší skromný ústroj, kterým se neliší od svých kamarádů, kterým není dopřeno míti podobného kroje. Prosím, abyste vzal můj dopis jako kritiku veřejnosti, která má oči otevřeny a v případě, že by se Vás to netýkalo, prosím, pošlete můj dopis dotyčnému oddílu k posouzení. Prosil bych za laskavou odpověď a znenamán se v dokonale úctě vašemu vedení

Rudolf D o h n a l,
Praha XVI., Neklanova č. 14.

Z M Ě N A V E V E D E N Í H K V S

V Praze dne 23. září 1946.

VO: 253/46.

Bratr

Ing. E. Š p a t n ý,

zde I

Vážený bratře,

zprošťuji Tě dnešním dnem funkcí skupinářem pro vodní skauty - hlavního kapitána - a děkuji Ti upřímně za všechnu činnost, kterou jsi až dosud vyvíjel k prospěchu vodního skautingu.

Toto opatření prochází, z nutnosti zaměřiti práci této skupiny jedině směrem výchovným, jak to odpovídá zvýšeným požadavkům, kladeným na výchovný odbor v připravované dvouletce v Junáku.

Současně Tě prosím, abys vzal na vědomí, že považuji práci celé skupiny - H.K.V.S. - Tebou vedené za skončenou a tlumočil všem spolupracovníkům můj srdečný junácký dík za vykonanou práci.

Až do jmenování nového hlavního kapitána povedu záležitosti, týkající se hlavního kapitanátu sám. Jmenovaný hlavní kapitán si pak zvolí své spolupracovníky podle vlastního uvážení, jak to odpovídá vnitřním řádům odboru "Ústředí".

Veškerou agendu H.K.V.S. předej laskavě do mých rukou.

S junáckým pozdravem

za:

Dr. Karel P r ů c h a ,
předseda výchovného odboru.

v Praze 5. října 1946.

Vážený bratře Štoku I

Nádelnictvo junáckého kmene přihlížejíc k Tvým mimořádným výchovným a technickým schopnostem a také k Tvé dosavadní činnosti, jmenovalo Tě na můj návrh ve schůzi dne 4. října t.r. jednorázně skupinářem pro vodní skauty - hlavním kapitánem.

Věřím, že přijmeš tuto funkci u vědomí hluboké odpovědnosti za výchovu v junáckých oddílech a vodáckých činovníků, jak jí s sebou nese nutnost zvýšené práce výchovné v právě připravované dvouletce Junáka.

Žádám Tě, aby sis vybral své příští spolupracovníky - členy příštího HKVS - jedině s hlediskem zabezpečení "dvouletky", za jejíž zdar v oboru výchovy vodních skautů odpovídáš především Ty.

Vypracuj urychleně výchovný dvouletý plán vodácké činnosti a navrhní seznam příruček, které by měly být vydány.

S junáckým pozdravem

Dr. Karel P r ů c h a ,
předseda výchovného odboru.

Redakce Kapitánské pošty děkuje br. Ing. Špatnému za to, že založil a po měsíce živil téměř sám tuto nutně vzdělávací zpravodajskou službu i za všechno, čím přispěl k rozmachu československého vodáctví.

Nastupujícímu hlavnímu kapitánu br. Josefu Štokovi srdečně blahopřejeme k jeho jmenování a vyslovujeme své radostné přesvědčení, že se mu podaří pozvednout úroveň vodních oddílů opravdu vysoko. Připravovaná dvou-

letka Junáka, již se plně zúčastní i všechny vodácké oddíly hodné toho jména, a velké vodácké výprava na Jam-borse do Francie příští rok, i nutnost dalšího širokého školení vodáckých činovníků vyžadají si plně výchovné úsilí a práci celého hlavního kapitanátu. Dobrý vítr!

Redakce.

PRACOVNÍ PROGRAM v r. 1946/47.

Letní tábory stálé i několik málo putovních bylo vyvrcholením činnosti každého vodáckého oddílu a můžeme proto směle říci, že tím byl uzavřen pracovní rok vodáckého oddílu. Tudiž 1. zářím začíná nám nový vodácký rok vodních skautů. Dosud bylo zvykem končit vodáckou sezonu na podzim a definitivní tečku v programu nám udělala zamrzlá hladina vodní. Z důvodu plynulého pracovního programu bude rozhodně lepší vypracovati si pracovní program pro vodácký oddíl od 1. září do 31. srpna příštího roku. Nepromarníme zimu, neboť předem stanovený program nás nutí pracovati i v zimě.

Aby bylo možno stanovití příští pracovní program vodácký, nutno si vzít k ruce "Pracovní program vodních skautů pro rok 1946", zhodnotiti vykonanou práci v uplynulém období a kriticky a nestranně si říci, jak dalece jsme minulý program dodrželi a jaké jsou jeho výsledky. Podle vlastních zkušeností podle pozorování ostatních skautských a vodáckých pracovníků Vám řeknu krátce, co jste dělali dobře a co špatně:

- 1/ Jsou dosud případy, že ve vodáckých oddílech jsou hoši neplavci podrobování vodáckému výcviku na lodi.
- 2/ Celkový průměr plavecký nedosáhl dosud žádného průměru.
- 3/ Lékařská prohlídka před jarním započatím výcviku nebyli dodržena.
- 4/ Kázeň na lodi stoupla.
- 5/ Technický výcvik na pramici rozšířen, dík koupí neb vlastní stavba pramíc.
- 6/ Vlastní technický výcvik zdokonalen, ale bohužel jen v určitém směru, některé disciplíny jsou dosud na velmi nízké úrovni. Vycházejí z těchto poznatků, sestavuji po dohodě s H.K.V.S. na dobu od 1. září 1946 do 1. srpna 1947 tento "Vodácký pracovní program pro vodní skauty".

- 1./ Vodní skaut je v první řadě skaut a proto věnujte v první řadě veškerou svoji pozornost skautské výchově.
- 2./ Vodní skaut zná skautské desatero a hlavně se podle něho řídí.
- 3./ Zemští kapitáni provedou nejpozději do konce února 1947 oblastní kursy pro vedoucí vodních skautů.
- 4./ Oblastní kapitáni s kapitány oddílů provedou do konce dubna 1947 kormidelnické kursy.
- 5./ V místnostech, kde jsou zimní lázně a dovolí to hospodářské poměry, provádějte s hochy zimní plavecká cvičení.
- 6./ Promyslete a proveďte zařízení svého oddílu do protipovodňové služby.
- 7./ Zimní měsíce věnujte vodácké teorii, stavbě lodí a výrobě lodních náležitostí.
- 8./ Před počátkem jarních cvičení podrobte hochy v oddíle lékařské prohlídce.
- 9./ Jarní cvičení na vodě začněte, jakmile to počasí dovolí. Využijte zvýšených jarních stavů vodních, jak k výcviku tak k výletům.
- 10./ Jarní období až do letních táborů využijte náležitě k intenzivnímu a systematickému výcviku vodáckému a plaveckému.
- 11./ Každý kapitán oddílu vycvičí a zapracuje v oddíle tři své zástupce.
- 12./ Každý oddíl vyšle nejméně jednoho člana buď do "Oblastní lesní školy" nebo do "Ženské lesní školy" vodních skautů.
- 13./ Dovolí-li to jenom trochu hospodářské poměry, provedou oddíly místo obvyklého stálého letního tábora letní tábory putovní.
- 14./ Závodní činnost omezte na míru, co nejmenší, pořádate-li však již závody, dělejte je tak, aby z nich skauti a veřejnost něco měla. K jednotlivým bojům programu, pokud to bude nutno, budou vydány směrnice, pokyny a rady a proto dobře sledujte "Kapitánskou poštu".

Pro všechny činovníky vodních skautů pro tento rok budiž vědním heslem:

Více intixtivní a poctivé práce, více sebekritiky
a kázně.

Za "Hlavní kapitanát vodních skautů"

Štok,
hlavní kapitán.

Prof. Jan Vlček :

PLAVECKÝ VÝCVIK SE ZVLÁŠTNÍM ZŘEATELEM K VÝCVIKU V ZIMNÍM BASENU.

Nastává doba vodáckého odpočinku. To však neznamená ošetřit a uskladnit pramičky, kanoe a kajaky, a složit ruce v klín. Vodák nesmí ustát v činnosti, musí být jako voda v řece t.j. voda stále tekoucí.

V klubovně je po sezoně dosti látky k rozmlouvám, novým návrhům a plánům. Je nutno především zhodnotit lovní sezonu, je třeba si jasně říci, co se opravdu udělalo, co se ještě udělati mělo a co se udělati mohlo. Leč to, co se neudělalo letos, musí se lépe propracovat a udělati v příští sezoně. Poznaly se různé nedostatky v oddíle, ať už se to týče vybavení nebo výcviku a k tomu musíme zmařití svoji činnost již teď. .... ihned a ne až snad vysvitne jarní slunko. To by bylo již pozdě a čas ztracený se nenahradí, nenavráti.

A hned k věci. Jednou takovou bolestí je výcvik ve vodě t.j. výcvik v plavání a v záchranně tonoucích.

Mnozí bratři tento výcvik zanedbávají, ač by měl být v každém vodáckém oddílu na prvním místě. Chceš-li být správným vodákem nauč se nejdříve pořádně plavat, a pak teprve to druhé. Co ti bude platné bozvadné ovládnutí loď, když se ti loď převrhne a ty se ocitneš ve vodě bez pomoci, aneb máš přispěti sám někomu ku pomoci. Tu je pozdě vzpomínati si na různá poznačení a pokyny, co dělali a jak bezpečně a nejlépe pomoci. To musíš mít v krvi a praxe získává se cvikem. Proto využij každé příležitosti k plaveckému výcviku. Heslo vodáků budiž: "Být nejen dokonalým na vodě, ale i ve vodě !"

Proto do práce ! Kde je příležitost, tedy ji využít a to plně. Je-li v místě zimní basén, buďte tam častými a stálými hosty. Překládám vám návod, jak začít a jak postupovat ve výcviku. Začněte co nejdříve! Sjednujte si podmínky se správou lázní /den, hodinu, vstupné/. Nemáte-li finanční možnosti pronajmouti si basén jen pro sebe, choďte v den, kdy je málo návštěvníků a cvičte. Ovšem cvičte záměrně a podle předem stanoveného programu. V každém oddíle najde se dobrý plavec, který si vezme plavecký výcvik na starost. Jeho úkolem pak bude:

- 1/ Vyjednat podmínky se správou lázní.
- 2/ Sestavit instruktorský sbor.
- 3/ Stanovit výcvikový program /co se bude cvičit, určit cíl/.
- 4/ Vypracovat plavecký postup v hodinách plavání /jak se to bude cvičit/.
- 5/ Řídit plavecký výcvik.

Plavecký program.

A/ Plavecké způsoby:

- Prsa a/ normálně - žabí způsob /používaný nejvíce/
b/ motýlkově /způsob používaný více méně při závodech/.
- Znak a/ soudobě
b/ nesoudobě
- Kraul a/ prsa
b/ znak.

B/ Záchrana tonoucích.

C/ Skoky do vody.

PLAVECKÝ POSTUP V HODINÁCH PLAVÁNÍ.

1. hodina: Seznamování s vodou.
2. " Plavecký dech.
3. " Splývání.
4. " Plavecký ráz nohou /podle kraulu/
" " paží /podle způsobu prsa/
5. " Plavecký ráz paží /podle kraulu/
" " nohou /podle způsobu prsa/
6. " Souhra /plavecké tempo/.
7. " Zlepšení tempa.
8. " Obrátky a startovní skok.
9. " Plavání dalších úseků /vytrvalost/
10. " " kratších úseků opakově /rychlost/.

Poznámka: Máš-li k dispozici více hodin, pak zařaď další z plaveckého programu.

Řízení plaveckého výcviku.

- a/ Rozdělení do družstev 10 - 15 cvičenců podle schopnosti na 1/ neplavce
2/ plavce - začátečníky
3/ dobré plavce.

b/ Přidělování úkolů: podle pokročilosti výcviku přidělit další úkol na př. když družstvo cvičící způsob prsa touto způsob ovládá, začne se cvičit znak a pod.

Připomínky:

Nedávejte zbytečně velké cíle - raději méně, ale to pak pořádně na př. naučit prsa a znak soudobý do té míry, aby se těmito způsoby uplavalo bez odpočinku v zimním basénu vzdálenost 200 - 500 m podle zdatnosti a cviku cvičenců.

Při každém plaveckém způsobu zdůrazňujte a cvičte a p l í v á n í t.j. zaujetí správné polohy ve vodě. Ku konci výcviku každého způsobu dbejte na dlouhé protáhlé a spíše pomalé tempo, ale aby cvičenec vydržel plavati delší úsek /plování na vytrvalost !/

Při výcviku dbejte na kázeň a zdůrazňujte sebekázeň, která vyplývá ze sebeovládání.

Na konec ještě jednu připomínku:

Nezapomínejte nikdy, že veškerá konání ve skautské výchově děláme formou hry, neboť je to vlastně příprava pro život a život lidský je, nic více a nic méně, než-li taková velká a zodpovědná hra. Každou hru, aby nás těšila musíme hrát celým srdcem a duší, prostě celým svým já. Proto i při plaveckém výcviku volíme formu přístupnou mládeži - formu hru, která nám jistě zpříjemní okamžiky strávené u vody a ve vodě.

SMĚRNICE K PRAČOVNÍMU PROGRAMU 1946/47.

Kursy pro vedoucí vodních oddílů.

Zemští kapitáni provedou do konce února 1947 kursy pro kapitány. Návštěva kursu jest povinná pro všechny kapitány a jejich zástupce, dobrovolná pro další činovníky oddílů eventuelně skauty, pokud mají složené alespoň I. stupně junácké zdatnosti a polovinu II. stupně.

Kursy budou pořádány vždy v centru povodí /podle vyhovujícího železničního spojení/, vždy v sobotu odpoledne a v neděli.

Kursy proveďte hlavně ve formě debat a taprve tam, kde shledáte větší neznalosti, ve formě přednášek. Na kursy se počítá průměrně 2 sobotní odpoledne a 2 neděle.

Program rozvrhněte na dvě části: 1/ skautská výchova, 2/ technická část vodáctví. Detailní zpracování programu provádou zemské kapitanáty.

Přesné termíny kursů a místo určí zemští kapitáni po dohodě s oblastními kapitány jednotlivých povodí.

Při konání těchto kursů přiberou si zemští kapitáni na pomoc Lesoškoláky I. Zemské Lesní Školy vodních skautů.

Josef Š t o k ,
hlavní kapitán.

SEZNAM ABSOLVENTŮ LETOŠNÍ VODÁCKÉ ZEMSKÉ LESNÍ ŠKOLY U B E C H Y N Ě .

Uvažujeme jej proto, aby jednotlivé oddíly, kapitáni přistavů, velitelé okrsků a oblastí mohli kontrolovat jejich práci a přesvědčili se tak o jejich nadšení a technickém pokroku, kterých ve škole nabyli.

1/ Bártek Zdeněk	1929	stud.	Liberec	7/ Hlavea Vladimír	1924	posl.zvēr.	Vodňany
2/ Bílek Míla	1928	stud.	Zábřeh	8/ Hlavsa Vladimír	1930	stud.	Radotín
3/ Čučka Josef	1929	stud.	Branišov n/L.	9/ Jareš Jiří	1926	stud.	Žatec
4/ Fötter Jiří	1927	stud.	Praha	10/ Jedlička Jos.	1927	stud.	Radotín
5/ Franče Miloš	1928	keram.	Pízeň	11/ Kejzlar Lubor	1928	stud.	Pízeň
6/ Hájek Zdeněk	1926	posl.stav.	Praha	12/ Klain Mirosl.	1927	posl.mad.	Hrad.Král.

13/ Kotek Frant.	1920		Kojetín	26/ Sudek Josef	1912	úřed.	Praha
14/ Kramář Milan	1928	stud.	Praha	27/ Svoboda Vladimír	1928	stud.	Praha
15/ Kungš Pavel	1929	stud.	Praha	28/ Synůček Otto	1927	stud.	Opatovice n/L.
16/ Kužma Zdeněk	1925	svářeč	Kojetín	29/ Šebesta Jaromír	1929	stud.	Plzeň
17/ Makovec Jaroslav	1926	posl.techn.	Praha	30/ Šmíd Josef	1907	vlakved.	Plzeň
18/ Meškan Jaroslav	1930	stud.	Radotín	31/ Špatný Vladimír	1925	techn.úř.	Praha
19/ Mrázek Oldřich	1921	posl.zem.	Kojetín	32/ Tureček Miloš	1926	prakt.	Olomouc
20/ Musil Josef	1930	stud.	Radotín	33/ Volín Mila	1928	stud.	Plzeň
21/ Novák Ivo	1929	stud.	Praha	34/ Vrubeš Jiří	1926	stud.	Čerčany
22/ Richter Vlad.	1928	stud.	Karlovy Vary	35/ Židek František	1928	zám.úč.	Česká Kopisty
23/ Pypeš Jan	1928	stud.	Sezimovo Ústí	36/ Žilák Karel	1927	truhlář	Praha
24/ Slabý Ladislav	1930	stud.	Radotín	37/ Geisler Vladimír	1925	úř.	Praha
25/ Stern Josef	1929	stud.	Plzeň	38/ Procházka Pavel	1929	stud.	Praha
				39/ Thám Alois	1928	soustr.	Olomouc

KORMIDELNICKÉ KURSY.

V zájmu technické úrovně vodního skautingu musí být věnována zvýšená pozornost výchově kormidelníků. Z toho důvodu v zimním období provedou kapitáni oddílů se svými kormidelnickými kursy, ve kterých sami vhodnou formou, jako přednáškou, názornou ukázkou, četbou nebo debatou seznámí kormidelníky se vším, co kormidelník musí znáti. Nespokojí se však poučováním a radami, nýbrž budou též dbáti, aby vše co se kormidelníci naučí v kursu, dovedli sami vhodnou formou sdělit svým posádkám t.j., aby kormidelník se v kursu naučil též své posádky dobře s přístupnou formou instruovati.

V místech, kde jsou dva nebo více vodáckých oddílů bude kormidelnický kurs s p o l e ě n ý pro kormidelníky těchto oddílů. Kapitáni se dohodnou a vybrané partie budou střídavě přednášeti. Kapitáni oddílů provedou ihned k spolupráci lesoškoláky I. zemské lesní školy vodních skautů k přednáškám v kormidelnických kursech. Lesoškoláci jsou povinni těchto přednášek se zúčastnit bez ohledu na oddílovou příslušnost. Oblastní kapitáni provedou ve svých oblastech opatření, aby kormidelnické kursy byly provedeny nejpozději do konce března 1947. Zemští kapitáni mají ve svých zemích dohled nad řádným provedením těchto kursů a jsou radou i vysíláním svých členů a disponováním lesoškoláků nápomocni v mezích svých možností oblastním a oddílovým kapitánům. Oblastní a oddíloví kapitáni hlásí místo kursu, program, přednášející zemským kapitánům nejpozději tři týdny předem.

Program kursů: Vodní skauting je součástí skautingu, pádlování na pramici, kanoi a kajaku /podle lodí v oddíle užívaných/, sjíždění propustí, záchrana lodí, záchrana tonoucích, protipovodňová služba, plavební řád, registrace lodí, ochrana zavazadel před vodou, kázeň na lodi, povinnosti a práva dobrého kormidelníka, přistávání a startování, organizace jedno a dvoudenního výletu posádky, zodpovědnost kormidelníka, splavnost řek pro sportovní pravidla, krojování, signalisace a vodní hry.

Všechny tyto předměty byly již probrány v Kapitánské poště nebo byly přednášeny v Zemské Lesní Škole vodních skautů. Máte-li v něčem pochyby nebo neovládáte-li dobře ten který předmět, obraťte se na oblastního kapitána, nejbližšího Lesoškoláka neb Zemský kapitánát.

Ke konci zdůrazňuji, abyste veškeré přednášky konali formou přístupnou, uváděli podle možnosti hodně příkladů z vlastní vodácké skutečnosti, přesvědčovali se, že posluchači všemu porozuměli a dovedou též sami posádky srozumitelně instruovati. Nezapomeňte, že poučování musí být hrou.

Protipovodňová služba.

Kapitáni oddílů se svými spolupracovníky promyslí pro oddíl řádnou protipovodňovou službu ve svém místě. Vějdou do konce tohoto roku ve styk s Místním národním výborem resp. s jeho povodňovou komisí, přednesou své iniciativní návrhy a dají své oddíly i lodní materiál k dispozici pro tuto službu. Po dohodě s Povodňovou komisí M.N.V. a eventuelně jinými korporacemi jako hasiči a pod. veškerá ujednání realizují a v době zvýšeného nebezpečí podvodňového zavedou všeobecnou pohotovost mužstva i vodního materiálu. Vyzvou k spolupráci i ostatní skautské oddíly. Připomínám, že v této službě spoluobčanům a národu, otázky prestižní nejsou místa.

SMĚRNICE K PRACOVNÍMU PROGRAMU 1946/47.

Kursy pro vedoucí vodních oddílů.

Zemští kapitáni provedou do konce února 1947 kursy pro kapitány. Návštěva kursu jest povinná pro všechny kapitány a jejich zástupce, dobrovolná pro další činníky oddílů eventuelně skauty, pokud mají složeny alespoň I. stupeň junácké zdatnosti a polovinu II. stupně.

Kursy budou pořádány vždy v centru povodí /podle vyhovujícího železničního spojení/, vždy v sobotu odpoledne a v neděli.

Kursy proveděte hlavně ve formě debat a teprve tam, kde shledáte větší neznalosti ve formě přednášek. Na kursy se počítá průměrně 2 sobotní odpoledne a 2 neděle.

Program rozvrhněte na dvě části: 1/ skautská výchova, 2/ technická část vodáctví. Detailní zpracování programu provedou zemské kapitanáty.

Přesné termíny kursů a místo určí zemští kapitáni po dohodě s oblastními kapitány jednotlivých povodí. Při konání těchto kursů přiberou si zemští kapitáni na pomoc Lesoškoly I. Zemské Lesní Školy vodních skautů.

Dvě slavnosti vodních skautů.

Vodní skauti pražské oblasti byli přizváni, aby se činně účastnili slavnostního uvítání světové náčelní, spolupracovnice a manželky zakladatele skautingu, Lady Baden-Powellové, při její návštěvě v Praze. Vodáci se vyznamenali vzorně provedenou přehlídkou asi 24 pramic před Lady Baden-Powell, která přehlídku vykonala na parniku pražské paroplavby. Světová náčelní byla nadšena krásným výkonem pražských vodáků a spontánním projevem radosti, kterou jí vodní skauti zahrnuli. Pražská oblast vodních skautů svým výkonem důstojně reprezentovala vodní skauting na poli mezinárodním. Že vodní skauti plně získali Lady Baden-Powellovou, svědčí i to, že poslední její dopis psaný před jejím odjezdem jest určen vodním skautům - pražské oblasti.

Dne 28. září 1945 ráno stálo na Strahovském stadionu 28 skautských hlídek k finálovým soutěžím "VOJSKOVÁ ZÁVODU". Dvě z těchto hlídek byly z poloviny složeny z vodních skautů, t.j. dva oddíly vodních skautů se umístily při oblastních závodech na prvních dvou místech. Finálové boje pak přinesly další velký úspěch vodním skautům. Jedna z hlídek se umístila na prvním místě a druhá na místě desátém, tudíž ještě v první polovici celkového pořadí. Přihlížíme-li k celkem nepatrnému počtu vodních skautů, v poměru k ostatním množství suchozemských skautů, vynikne nejlépe krásný úspěch vodních skautů a vodní skauti děkují svým vítězným bratrům, že ukázali všem, že vodní skauti jsou v prvé řadě jen a jen skauti.

Přeložil Dr. Jeromír P o r t :

N á m o ř n í   D ě j i n y.

Díl A.

I.

Počínáme uveřejňovat obsáhlejší pojednání o námořních dějinách, které se jistě bude těšit velikému zájmu všech vodáckých činovníků. Je to překlad z anglické příručky pro vodní skauty. Pro naši potřebu upřevil Dr. Karel Průcha.

K a p i t o l a I.

Dějiny dobrodružství, zápasů a vítězství nad mořem jsou triumfální přehlídkou lidského pokroku. Jsou to legendy z prvních počátků psané historie z dřívějších, mlhou zahalených časů, které nám o tom již vypráví. Jako dědictví po daleké námořní minulosti nám zůstaly jen fragmenty vědomostí, rytiny na stěnách starobylých hrobek, obrazy nemotorných lodí a příběhy, vyprávěné od úst k ústům po celá staletí.

Velké oceány světa podněcovaly vždy lidskou obrazotvornost a vždycky dráždily a lákaly nejdobrodružnější duchy žijící na pobřeží. Hoši povahující se na přístavištích Sidonu a Tyrea slyšely z dálky zkazky písní a vyprávění plavců z lodí staré Foinicie a námořníci z pobřeží Rudého moře a Indie naslouchali bájím, které opřádaly přístavy Ofiru.

Před nimi ležel modrý obzor vnitrozemských moří, nekonečné břehy, podél nichž se plavili za svým cílem a staří lidé vyprávěli o ještě vzdálenějších cestách do Cathay. Mnoho století uplynulo od té doby, kdy se první člověk pustil na vodu na vydlabaném kmeni. Mythologie, onen podivuhodný a krásný výtvar básnického ducha, vznikly ze skutečnosti i z fantazie, představuje Herkula, jak se plaví na lodi ze lví kůže. Lodě měly své místo mezi božstvy, kde ještě stále hrají v souhvězdích svoji starou úlohu. Atlas byl podle bájesloví vynálezcem vesla a Tiphis, lodivod Arga z oré mytické výpravy, jež se vydala za Zlatým rounem, vynalezl kormidlo. Mělo je velmi pravděpodobné, že již mnoho století před člověkem prozkoumávala oceány drobná lodička, vytvořená přírodou, křehoučká, v komůrky rozdělená skořápka hlavonožce Nautila.

Historikové se bavili pokusy vysvětlit počátky plavby. Člověk, který viděl, jak vyvrácený strom pluje po řece, přišel brzy na to, aby ho použil jako dopravního plavidla přes hluboké toky. Tehdejší plavec seděl ve svém vydlabaném kmeni a pádloval rukama. Brzy pak již přišel na pádlo, veslo a kormidlo. Vítr, ženoucí listí po hladině rybníka dal podnět k nasazení plachet, s nimiž se současně rozvíjelo používání provazů a jejich vázání v uzly. Původ toho však se ztrácí v šerém dávnověku.

Takové představy a vymyšlené příběhy doléhaly k uším plavců oněch dávných dob, kdy první plavce světa, které známe, staré Foiničany vábilo volání moře. Bylo to podle našeho letopočtu v době mezi rokem 1700 a 1100 před Kristem. Ale dějiny moří jdou ještě dále za doby foinické. V Bibli je psáno o stavbě Archy Neomovy. Byla to pradávná konstrukce obrovských rozměrů. A v Bibli jsou uvedeny první určité údaje o lodích. Ji řekl Bůh k Noe: Učiň sobě koráb z dříví borového. Příhrady v korábu sděláš a skleješ smolou vnitř a zevnitř. A takto jej uděláš: Tři sta loktů bude délka korábu, padesát loktů šíř a třicet loktů výška jeho."

A tak nám tyto staré záznamy představují veliké plavidlo šest set stop dlouhé a vzhledem ke své šířce a délce zcela stabilní.

Musíme však dále sledovati vývoj až k době, kdy legendy a ságy pomalu již ustupují do pozadí, aby byly vystřídány skutečnými událostmi na moři.

V dřívějších dobách lidé neměli ani tušení o velkých oceánech, jak je známe dnes. Civilisace vznikly a zanikaly, učenci studovali a docela i dávali zemi určitý tvar a rozměry, ale jejich vědomosti zůstávaly nesrozumitelné a upadly brzy v zapomnění. Lidstvo žilo na březích vnitrozemního moře Středozemního. Tato obrovská, uzavřená vodní plocha, kterou nikdo nemohl přehlédnout, a nad níž zuřily bouře levantu, horký vítr, plný písku z pusté Sahary, suchý sírocco, knutý a studený mistral dorážející od Lyonského zálivu, to vše naplňovalo duši plavců strašidly hrozící záhuby. Dnešní lidé mohou těžko pochopit, jací to byli tehdy odvážlivci; Homérovi hrdinové se vracejí do Ithaky v pohádkových dobrodružství, s hudbou sirén ve svých uších a s krutostmi obrů na svých rtech. Homerova Odyssea nám zachovala tyto věci na věky. Liši nám desetiletou cestu velkého Odyssea, krále ithackého, který se vrátil domů po pádu Troje.

Jason viděl na výpravě Argonautů moře plné pohyblivých skál. Ostrovy byly zašarovány kouzelníky, a zeměpisci i filosofové, kteří šli až za meze vědomostí arabských hvězdářů, kreslili svět jako plochu s hrůznými

mi okraji, kde obor končil, kde se z něho lidé i koráby řítily hluboko do pekla a kam odplulo mnoho lidí, aby se už nevrátili. Představovali si svět jako váleč, buben, prám či kotouč a vše to působilo jen zmatky. Země byly opřádány kouzlem a bájemi a třpytivé, občas hrozné vody se stávaly zdrojem hrůzy. Jen plavci - a byli to plavci dobří - neměli strach, vrhli se do nebezpečí a zanechali po sobě dědictví neocenitelné odvahy na moři.

A pak již přišli lidé, kteří se nebáli podívat se za západní bránu uzavřeného moře, van za Herkulovy sloupy do širého Atlantiku.

Odvažný Pytheas vyplul z Marseilles za Herkulovu bránu a pustil se k severu podél strašného španělského pobřeží do velkého Biskajského zálivu a dále k severu, kde se dny již začínaly prodlužovat a kde sám čas se zdál být hrozným zatracením. Dostal se až k ostrovům Shetlandským, kde byl zahalen dlouhou nocí a polárními zářemi. Jeho další cesta byla tak zatřesená úžasně velikým, černým měkčím, který vínel zavěšený ve vzduchu. Příšerná obluda obrovských rozměrů jakoby spolkla loď a nadalo se ani dýchat. Pytheas poznal pravou skutečnost studených, černých, severních moří.

Kamkoli lidé vypluli za hranice svých vědomostí, všude se setkávali s podivnými zdivočelými zjevy. K jihu přibývalo horka a v rovníkové pásmu na ně číhaly děsné příšery mořské. Na starých námořních mapách vidíme kresby těchto strašných oblud, hadů, lebiathanů a hrozných obrů.

Foiničané byli již velkými kolonisty a založili přístav Cadiz, v roce 1.300 před Kristem. Byli i obchodníci a rozšiřovali svoji abecedu, která byla předchůdkyní abecedy dnešní. Byli to první praví synové Neptunovi, čestní a spolehliví námořní obchodníci. Usadili se na západním pobřeží africkém a ve Středozemním moři, provozovali obchod mezi Cyprem a Rhodem, s Řeckem, Sardinii a Sicílií.

V Bibli se vypráví, jak tyto plavci dovezli zlato králi Šalamounovi z Ofiru v roce 1.100 př.Kr. a Homér se o nich zmiňuje v básnickém díle o trojských válkách, jak dodávali válčícím stranám zásoby. Přístav Tyrský, předčil Sidon co do důležitosti a z roku 600 před Kristem pochází Ezechielův pestrý a výstižný popis tyrských lodí, postavených z cedrů libanonských, z dubů bashanských a jedlí senirských lodí, které přivážely domů slonovinu z Indie, látky z Egypta a nachové barvy z ostrovů Elishah. Byla to velká doba, kdy tyto odvažní plavci ovládali prakticky moře.

Kapitánská pošta, měsíčník pro teorii a praxi skautského vodáctví. Vydává HKVS Junáka, ústředí skautské výchovy v Praze. Řídí redakční kruh. Redakce v Praze II., Havlíčková nám. 28, telefon 212-03. Administrace v Praze II., Štěpánská ul. palác "Lucerna", junácká edice. Rozmnožuje fa Rotan v Praze II. palác Lucerna.